

Dato: d. 25. september 2018

Til: Udvalget for Landdistrikter og Øer

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Til Udvalget for Landdistrikter og Øer om planloven og strandbeskyttelseslinjen

Danmarks naturfredningsforening (DN) deltog d. 4. september 2018 i et temamøde i Udvalget for Landdistrikter og Øer. Mødet havde fokus på de hidtidige erfaringer med de ændrede regler i henhold til modernisering af planloven og nye muligheder inden for strandbeskyttelseslinjen. Som opfølgning på mødet fremsender DN nærværende notat, som præsenterer de synspunkter som foreningen fremførte i sit mundtlige oplæg på mødet.

Lovændringernes foreløbige konsekvenser og evaluering

Lovændringerne har kun virket i kort tid - siden juni 2017. For at udmønte visse af ændringerne forudsættes forudgående statslig og kommunal planlægning. Nogle ændringer er derfor ikke udnyttede endnu. Lovændringerne skal evalueres i 2020, og diskussioner om yderligere justering af reglerne bør som minimum afvente denne evaluering.

For flere af ændringerne gælder det, at de først efter 2020 kan forventes udnyttede i kommunerne, og deres effekter og konsekvenser kan derfor reelt først evalueres herefter. Det drejer sig for eksempel om udviklingsområderne i kystnærhedszonen, grønt danmarkskort og omplacering af 5000 sommerhuse og udlæg af yderligere 1000 sommerhuse i kystnærhedszonen. Derfor peger DN på, at der ikke bør ske yderligere justeringer af de omfattede regelændringer før en evaluering i 2020 har fundet sted. DN peger desuden på, at for ændringer der ikke kan evalueres i 2020, fordi de kun har virket meget kort tid, ikke er udbredte endnu eller slet ikke har virket endnu, bør udviklingen følges og en evaluering fastsættes til for eksempel 2027.

De ændrede landzonebestemmelser har virket fra tidspunktet for lovens ikrafttrædelse. Derfor er der kommet de første afgørelser fra planklagenævnet om fortolkning af enkelte af de nye landzoneregler. DN peger på, at så tidlige enkeltafgørelser - som samtidig kun omfatter en mindre del af de mange ændringer af landzonereglerne, ikke bør danne grundlag for diskussion af yderligere lempelser. Det skyldes blandt andet, at en stor del af ændringerne af landzonereglerne omhandler de så kaldte umiddelbare retigheder - som er nye byggemuligheder der ikke længere kræver landzonetilladelse, og som derfor sjældent finder vej til klagenævnet. En diskussion om behov for yderligere lempelser af landzonereglerne bør afvente en samlet evaluering af de forskellige lempelsers betydning for landzonen. DN ser frem til evalueringen i 2020 - herunder ændringernes betydning for landskaberne og naturen. Omkring landzonebestemmelserne har DN særligt fokus på lempelsernes betydning for hovedstadens grønne kiler og landområderne omkring de større byer.

Lokale løsninger på lokale problemer

DN ønsker en hensigtsmæssig fysisk planlægning af Danmark, der afvejer samfundets interesser mod hinanden. Planlægningen skal sætte rammerne for en langsigtet udvikling af Danmark, der tager behørigt hensyn til kysterne, landskaberne, klimaet og naturen. Det er DN's opfattelse, at alle partier bakker op om dette, men at uenigheden består i, hvorledes reglerne bedst støtter op om målet. DN peger på, at det er væsentligt, at så mange som muligt bakker op om landets love, således at rammeforholdene er kendte og ikke ændres for ofte, og således at petitesager ikke fylder dagsordenen og skygger for de overordnede fælles mål som der er enighed om.

På grund af meget forskellige rammeforhold på tværs af landet, kan det ikke undgås, at generelle og hensigtsmæssige regler der gælder for hele landet, i enkelte lokale situationer kan virke uhensigtsmæssige. Problemet opstår, hvis de generelle regler ændres for at løse et lokalt problem, og derved risikerer samtidigt at skabe problemer for flere andre dele af landet. Derfor peger DN på, at der inden for den fysiske planlægning bør søges lokale løsninger på lokale problemer, frem for generel afregulering.

Problemstillingen omfatter også reglerne om strandbeskyttelseslinjen, hvor enkelte lokale sager tidligere har ført til ønsker om generel afregulering, som kan true kysterne nationalt. På temamøde i ULØ blev udvalget præsenteret for en række konkrete lokale problemer om strandbeskyttelseslinjen på de mindste øer. Problemerne skyldes, at visse øer er i den unikke situation, at strandbeskyttelsen omfatter størstedelen af øens areal. For DN er det vigtigt, at man i ønsket om at imødekomme et meget lokalt og afgrænset problem omkring strandbeskyttelseslinjen, søger helt lokale løsninger, som ikke samtidig betyder en generel lempelse af reglerne om strandbeskyttelseslinjen og forringet beskyttelse af alle landets kyster.

Ændringerne af planloven i juni 2017 har givet erfaring med lokale løsninger på lokale problemer. For eksempel helt lokale ønsker om muligheden for at overføre sommerhusområder til byzone. Staten opstillede i den anledning en rammebetingelse som skulle være tilstede lokalt, for at kommunerne kunne søge om overførelse af sommerhusområde til byzone. Processen omfattede desuden borgerinddragelse og høring, og endelig individuel statslig stillingtagen til ansøgningerne. Der var således tale om at åbne en mulighed for enkelte geografiske steder i landet med en helt særlig problemstilling.

Staten kan sikre bedre adgang til naturen

Udvalget for levedygtige landsbyer har i april 2018 afleveret deres anbefalinger til, hvordan regeringen, kommunerne og de enkelte lokalsamfund kan skabe stærke og levedygtige landsbyer og dermed bidrage til regeringens ambition om vækst og udvikling i hele Danmark. ULØ har tidligere fået præsenteret anbefalingerne.

Anbefaling 9, omfatter en anbefaling til kommunerne om i deres fysiske planlægning at være opmærksomme på i dialog med lodsejerne at fastholde og om muligt øge tilgængeligheden til landskab og natur som en særlig attraktion og bosætningsmotiv i landsbyerne. Anbefalingen skyldes blandt andet, at mange stier og markveje er blevet nedlagte gennem de sidste årtier. Derfor taler man om, at landsbyer ligger som øer i naturen uden adgang til den skov, den sø eller den kyst som kan ses fra landsbyen. Dermed er der ikke adgang til de attraktioner, som kan være med til at fastholde og tiltrække nye borgere til landdistrikterne. I stedet er beboere, skoler, dagsinstitutioner m.v. henvist til at færdes langs de større veje, fordi stier og markveje som ellers førte ud i landskabet er nedlagte.

I dag er reglerne sådan, at en lodsejer kan anmelde ønske om nedlægge en vej eller en sti til kommunalbestyrelsen. Hvis kommunen ikke reagerer inden for 4 uger – kan stien eller markvejen nedlægges (§26a i Naturbeskyttelsesloven). Det betyder, at for eksempel landsbybeboere i området, eller andre brugere af stien eller vejen, ikke bliver hørt eller har mulighed for at ytre sig om nedlæggelsen. Den korte frist betyder også, at det for travle kommuner kan være vanskeligt at få svaret i tide inden for de 4 uger.

Staten kan relativt let afhjælpe problemet ved at ændre reglen således, at lodsejer fremover skal søge om tilladelse til nedlæggelsen. Det betyder, at kommunen skal tage aktivt stilling til sagen, og at nedlæggelsen ikke kan ske før kommunen har godkendt den. Som en del af kommunens proces er det muligt at inddrage lokale borgere og andre potentielle brugere af stien eller markvejen i en høring og få afklaret om nedlæggelsen udgør et problem. DN foreslår derfor, at Naturbeskyttelseslovens §26 revideres af hensyn til et attraktivt liv på landet.

Med venlig hilsen

Nina Larsen Saarnak, Leder for lokale sager
31 19 32 38, nis@dn.dk